

MAGYARÁG

VII. No. 79
1938. Martie 21

2 lei

APARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PLATA MIHAI VITEAZUL 4

„Megmentettem Ausztriát Spanyolország sorsától”

mondotta Hitler a birodalmi ülésen tartott nagybeszédében

Berlin, március 19. Pontban este 9 órakor ült össze a birodalmi gyűlés, hogy meghallgassa Hitler kancellár beszédét az Anschlussról. A Kroll opera termét zsufolásig megtöltötték a képviselők és a közönség. Az elnöki emelvényen az asztal mellett foglalt helyet Seyss-Inquart birodalmi helytartó és a teremben ott voltak az osz-

trák kormány tagjai is.

Hitler kancellár Göring kíséretében jelent meg a teremben s a képviselők szünni nem akaró éljenzéssel üdvözölték. A birodalmi gyűlést Göring nyitotta meg, hangoztatta nagy jelentőségét és üdvözölte az osztrák kormány tagjait.

Göring után a szünni nem akaró Heil kiáltások között — Hitler kancellár —, azért hiv-

tam össze hogy jelentést tegyenek önöknek az utóbbi napok eseményeiről.

— Ausztriában olyan kormányzat jutott uralomra, mely meg akarta semmisíteni és le akarta szorítani a lakosság legtermészetesebb reményeit. Lehetetlen felsorolni azt a sok igazságtalanságot, amely az osztrák néppel történt.

tásokból akrták megakadályozni.

— Csak az én elhatározott akaratom mentet meg — mondotta Hitler emelt hangon —, sok tizezer németnek az életét. Számtalan osztrák esett volna áldozatul és a nemzeti szocialista Németország most ezeket megajándékozta az élettel.

A kancellár ezután üdvözölte a német kormány tagjait, akik Ausztria egyesülése után megjelentek a német birodalmi gyűlésen.

— Nem volna döntött országot, hanem sértetlen és ép Ausztriát adunk a német birodalomnak — mondotta.

„Németország világhatalom és nem tűrheti, hogy a kapui előtt néptársai millióit bántalmazzák!”

Németország nyomoruságos állapotában is megőrizte a németekre gyakorolt vonzóerejét. Amióta azonban a német birodalom új hittel megerősödve megtelt népi öntudattal, azóta ez a vonzóerő ellenállhatatlanná lett. Németország világhatalom ma és nem veheti nyugodtan tudomásul, hogy kapui előtt néptársainak milliói tömegeit bántalmazzák. Vannak pillanatok, amikor egy öntudatos nemzet nem maradhat tétlen.

— Ausztria kancellárjának, Schuschniggnek — mondotta — a legmélyebb komolysággal kijelentettem, hogy olyan rezsim, mely nem támaszkodik a nép akaratára, nem állhat fenn. Felhívtam a figyelmet azonban arra, hogy ez az utolsó kísérlet az én részemről és el vagyunk határozva, hogy amennyiben kísérletünk nem sikerül Németország élni fog jogaival. Február 20-ai beszédemben itt Önök előtt Schuschniggnek kezét nyújtottam. Ő ezt a kezét visszautasította.

— Schuschnigg nyilatkozatai mind azt mutatták, hogy ki akarja játszani a berchtesgadeni megegyezést. A legutolsó erkölcsi csalást követte el, megszegte a magára vállalt kötelezettséget. Ez a szöszegés és a népszavazással kapcsolatban bevezetett rendszabályok csak forradalomhoz és vérontáshoz vezethettek volna.

— Ekkor határoztam el, — folytatta —, hogy a további erőszakoskodásnak véget vetek és Ausztriát megmentem Spanyolország sorsától. Végtelen

szenvetéstől és pusztulástól mentettük meg ezt a csodaszép országot, amelynek a német birodalommal való egyesülését alacsony ösztönökből és számi-

Elismerés Olaszországnak, Lengyelországnak, Magyarországnak és Jugoszláviának

A kancellár ezután az egyesülés nemzetközi visszhangjáról beszélt. Felemlítette Lengyelországot, amely elismerte az egyesülést — Magyarországot nemes cselekedetért, — amint mondotta — és Jugoszlávia

barátságát és az őszinte semlegességet a többi államok részéről.

A beszédet ezzel fejezte be: — Egy nép, egy ország. Üdv a nagy német birodalomnak! Végül Göring a feloszlott

birodalmi gyűlés nevében a legmélyebb háláját és köszönetét fejezte ki Hitler kancellárnak, aki Németországot újra naggyá tette és most Ausztria visszatérésével a német népe újból egyesítette.

Litvánia hozzájárult a lengyel ultimátum követeléseéhez

Varsó, március 19. A tegnapi békülékenynek látszó hangulat után mára ismét teljes mértékben kiélesedett a lengyel—litván viszály s már-már úgy látszott, hogy a háboru elkerülhetetlen. A litvánok vonakodtak elfogadni a lengyel ultimátumnak azt a részét, hogy a Vlnáról való lemondást tartalmazta. Miután azonban meggyőződtek róla, hogy sem a nyugati hatalmaktól, sem Szovjetországtól nem kaphatnak támogatást, teljes egészében elfogadták a lengyel kormány feltételeit s ezzel remélhetőleg el-

mult a háboru veszedelem. Varsói hivatalos helyen még meg nem erősített közlés szerint, a litván kormány elfogadta a lengyel követeléseket, csupán elvileg tiltakozott a határok jelenlegi állapotának véglegessége ellen.

A két állam egyesítésének terve is felmerült

Páris, március 19. A francia sajtó hosszú cikkeket szentel a lengyel—litván helyzetnek. A „Petit Parisien” többek között így ír: Lengyelország két-ségtelenül úgy gondolja, hogy a jelen pillanat eléggé kedve-

ző arra, hogy előkészítse Pilsudszky álmának, a két állam egyesülésének megvalósítását s nem lehetetlen, hogy Berlinből bátorítást kapott. Litvánia bekebelezése után megoldódhatna a memeli kérdés és Berlinben talán azt hiszik, hogy Lengyelország a litván tengerparti birtokában kevésbé fogja életérdekének tekinteni a danzingi korridor ügyét. A szovjet és a Népszövetség azonban nem maradhat közömbös Lengyelország terjeszkedése tekintetében egy olyan vidéken, amely őket is különösen érdekli.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

A tiszta tej
sem olcsóbb mint a
Kathreiner Kneipp-é
és
Franch-é
készült tejeskávét

A román sajtó tükre

Játszon tovább a zene!

A „Semnalul”-ban írja Al. Mironescu:
Két izben is megadatott nekünk, hogy egy látványossági teremben kitört tűzvész alkalmával borzalmas pillanatoknak, pánikszerű jeleneteknek lehettünk tanúi. A saját szemünkkel, a legszélsőségesebb jeleneteket láttuk. Láttunk nyugodt, csendes, mosolygó és izgatott, örjögő, dühöngő embereket. Ez a pillanat örök ké kitörölhetetlen marad azok szemében, akik azt átélték.

Azonban ezekben a pillanatokban is mindig akad néhány hidegvérű ember, aki nem veszti el lélekjelenlétét és minden emberileg lehetőt elkövet, hogy a pánikot csökkentse. A gondolatuk az első pillanatban a zenekar felé irányul, amelyik eszköz a hangulat megnyugtatására.

El szokták kezdeni kiabálni: játszon tovább a zene.

Az utóbbi napok európai eseményei nagyon hasonlítanak a tűzvész folytán előálló jelenetekhez. Az összes közlőlamokon, főképp az európai térképen nemrégiben feltűnt országokon rémes borzadás futott végig.

A békében jól körülbástyázott Anglia és Franciaország most találta magát szemben először komoly helyzettel. A határozott békeakaratot a lelkek mélyén most mulják felül első izben már érzelmek.

A történelem, mondja Voltaire, háromnegyed részben a véletlen műve. Lehet, de ez az állítás valóban örjítő.

Most a mi házainkban is tűz van.

Legyen azonban erőnk hozzá, hogy elkiáltjuk: játszon tovább a zene.

Milyen lesz az új választói törvény?

A „Curentul”-ban Ion V. Gruia, a neves jogta

nár hosszas jogfilozófiai tanulmányt közöl az új alkotmányról. „Előszó az új választási törvényhez” cím alatt többek között a következőket írja:

„Az alkotmány három csoportra osztja a foglalkozásokat, amelyek alapján a választó és válaszható minőségét meghatározzák, természetük szerint:

1. mezőgazdasági és kézimunka
2. kereskedelem és ipar,
3. szellemi foglalkozás.

Tudnunk kell előbb, hogy az az alkotmányos csoportosítás az összes termelő tevékenységeket magában foglalja-e és hogy ez a beosztás a legjobb-e.

Az alkotmánytörvény nem sorolja fel a foglalkozások fajtáját, csak nemét, másként ez a felsorolás nem is kerülhetett volna az alkotmánytörvénybe, mert helye a választó törvényben van. Vannak például közgazdasági és társadalmi foglalkozások, amelyek csak egy szélesebb tevékenység keretébe foglalhatók, ezért ennek neve inkább „közgazdasági és társadalmi tevékenység” lehetne. A legfontosabb a képviselői arány eldöntése elehet. Ezt az elosztást lehet tekinteni

a) csoportokra való elosztás arányában

b) tevékenységek elosztásában egy csoporton belül.

Az elosztási arány lehet egyenes, vagy váltakozó. A demokratikus felfogás szerint a képviselői arány egy foglalkozás tagjainak száma szerint igazodik. Az organikus felfogás szerint a képviselői arány az illető foglalkozás objektív értéke szerint határozandó meg, amit anyagi vagy szellemi területen képvisel. Tehát a képviselőt a foglalkozást, az alkotó értéke és nem a foglalkozást üzők száma szerint kell megállapítani. Ez a korporatizmus lényege és ez jeleníti az általános és nemzeti érdekek képviselését.

Vagyis, ha jól értettük, Gruia professzor úgy képzei, hogy tegyük fel a professzorok, vagy ügyvédek több képviselőt küldjenek be a parlamentbe, mint a mezőgazdák, vagy kisiparosok? Alig hisszük, hogy ez lett volna az alkotmányozó elgondolása. Különben majd elvállik.

Hárommillió leiért vásárolta meg a gyufakartell az „örökgyufát”, egy magyar fiatalember találmányát

Es az örök gyufa sohasem fog meggyulni

Budapest, márc. 19. Kovácsy Béla 27 éves pesti asztalossegéd hosszas kísérletezés után feltalálta az örökgyufát. Ez öt centiméter hosszú, vékony kis gyertyákra emlékeztető csodaszerszám, amely ha bérhozza dörzsölik, rögtön lángra lobban és egyfolytában ég 24 óráig. Viszont, ha cigarettagyújtásra használják és utána rögtön elfújják, évekig is eltarthat. A nemzetközi gyufakartell felfigyelt a szabadalmi bejelentésre és egy napon titokzatos aktatászkás úr jelent meg az asztalosműhelyben.

— Dr. Weber vagyok, — mutatkozott be, — Kovácsy urat keresem.

Az asztalossegéd azt hitte, hogy a végrehajtó jött hozzá látogatába, miután a találmanyaért adósságokba verte magát. Eppen mentegetőzni akart amikor az ügyvéd megszólalt:

— Mennyiért adná el az örökgyufa szabadalmát?

Kovácsy szíve erősebben kezdett dobogni:

— En... izé... még nem is gondoltam erre...

— Mégis. Valami célja csak volt vele?

— Igen, arra gondoltam, hogy ha gyártani kezdik, százalékot kérek.

— Erről nem lehet szó. Azonban egy összegben szívesen adunk érte egyszer és mindenkorra százezer pengőt.

— Százezer pengőt... — be-

begte. Egy pillanatig azt hitte, hogy ugratják, aztán, mikor az ügyvéd ajánlotta, hogy üljenek a künn várakozó taxiba, látta, hogy halálosan komoly a dolog. Megkötötték a szerződést és mikor már mindent aláírt és megkapta a csekket, ébredt fel kábulatából és kérdezte:

— Mikor kezdődik a gyártás?

Az urak mosolyogtak:

— Soha.

— Hogyan? Hát akkor miért adtak százezer pengőt a találmanyamért?

— Hogy ne kerüljön forgalomba — hangzott a válasz.

Kovácsy így tudta meg, hogy a kartellnek nagyobb üzlet a rövidéletű gyufa, mint az örökgyő.

Figyelem! 3 órán át tartó kacagás és izgalom teszi felejtethetlenné a TIVOLI szenzációs műsorát!

1 STAN BRAN cigányok

2 Emberi bestiák

Társadalmi dráma
Silvia Sidney-vel.

Ervényben maradnak az eddigi maximális árak Oradean

Oradea, március 19. Péntek délutánra összehívták az ármaximáló bizottságot. Az ülésen Constantinescu Constantin polgármester elnökölt, a fogyasztókat dr. Filip vármegyei inspektor, a Kereskedelmi és Iparkamarát Moldován titkár, a város közigazgatási ügyosztályát Fildan József ügyosztály főnök képviselték.

A bizottság sorra maga elé szolgáltatta a malmosok, pékek, mészárosok és fakereskedők képviselőit — akik mindannyian áremelést kértek különböző indokok alapján. Moldován kamarai titkár kalkulációkat mutatott be és hangoztatta, —

hogy az áremelés — ha nem is oly mértékben, ahogy az érdekeltek kérték — indokolt. Dr. Filip a fogyasztók képviselője azonban kijelentette, hogy semmiféle áremelés nem indokolt. Vita keletkezett az aprított tűzifa ára körül, amely olcsóbbra van maximálva, mint a méteres fa. Végül a polgármester úgy döntött, hogy az összes maximális árak érvényben maradnak.

— Az én polgármesterségem alatt nem emeljük az árakat — mondott Constantinescu polgármester —, ha szükség lesz rá április elsején új árakat al-

hol volt a múlt héten, nem láttam.

— El vótam foglalva instálom én is ezzel az Anslusszal. Annyit kellett hallgatni a rádiót, hogy az ember belebolondulhatott. Először Susnyigg mondta be a rádióba, hogy ü bucsuzik oszt pár óra múlva mán német katonák masiroztak az osztrák területen, oszt nemsokára mán Susnyiggot szitták ugyanabba a rádióba és meglett az Anslussz.

— Na és mi lesz ebből? Háboru?

— Én nem hiszem. Ha két rádióbesziddel el lehet intézni egy ország sorsát, azir, mer először Susnyigg beszél azután pedig Szájsz Inhart, akkor nem lehet háboru, Felesleges.

— Dehát Csehszlovákia nem hagyja magát olyan könnyen, mint Ausztria.

— Persze, hogy nem hagyja. Pláne, hogy a németek mán ki is léptek a cseh kormánybul. Nem úgy mint Osztrijába, ahun Szájsz Inhart azért maradt belügyminiszter, hogy kitaposhasa a Susnyigg belit.

— Igaz, hogy Hitler azért rendezte meg az egész Ansluszt, hogy szülei sirját meglátogassa?

— A' bizony könnyen lehet, mer' Hitler úgy is szeret sirokat látni.

— Hát a péntek esti Hitler beszédhez mit szól?

— Ezt én mán nem hallgattam végig, mert hallottam úgy is, hogy felosztatta a Rájhstágot, oszt beszédét felosztott emberek hallgatták végig. Különben is az egész beszédben úgy tudom csak Susnyigg vót szidva, akinek ajándékba atták az életét.

— Hát Leon Blumnak sikerül megalakítani a nemzeti egység kormányát?

— Ezt nem értem. Ugy olvastam, hogy ha megkapta volna az egyhangú szavazatot, akkor lemondott volna. Mijután pejig csak többséget kapott — maradt. Ahejett, hogy ü is megcsinálta volna az Ansluszt, oszt eccerüen bevette volna kormányába az összes pártokat.

Seipel kancellár is így látta 1923-ban:

15 év múlva Ausztria nem maradhatott önálló

Páris, március 19. A „La Libre Parole” c. rancia folyóirat 1923. augusztus 1-én közölt egy hosszabb sajtóbeszédet, amelyet egyik munkatársa folytatott Seipel prelátussal, az akkori osztrák kancellárral. A cikk ma különös jelentőséggel bír és sok ponton megvilágíthatja az események mai alakulását, éppen ezért közöljük érdekesebb részleteit:

„...Kinyilik egy ajtó. Seipel közeledik hozzám kinyújtott kézzel. Papi öltöny van rajta. Energikus, mély, gondolkodó

ember benyomását kelti. Szeme élénken kémlel a szemüvegek mögül. Beszéde sima, határozott.

— Meg van-e ön elégedve bécsi tartózkodásával?

— Igen, kegyelmse uram. Nyelvtudásommal elértem azt, hogy majdnem Párisban érzem magamat, annyira elbájozik és szeretetreméltók a bécsiek. Egyenesen megejtett a két főváros közötti hasonlóság... Éppen azért szeretném hallani, kegyelmes uram, hogy a kicsi, elszigetelt Ausztria meddig

állhat fenn önállóan? Ausztria valóban megmaradhat, mint önálló állam, a gazdasági és a politikai szempontokat vizsgálva? Egy ilyen kicsi államot nem ránt-e magához egy olyan hatalmas szomszéd, mint Németország?

— Nem hiszem — felelt Seipel. — Az események bebizonnyították (1923!) Ausztria gazdasági és pénzügyi helyzete megengedi az önállóságot. Látja ön, a márka zuhanása nem érintette a koronát!

— Azonban — folytatja Seipel és kezét figyelmeztetőleg emeli fel — ez az önállóság csak egy átmeneti időt jelent: 15, 20, vagy lehet, hogy 30 évet. Ezután végzetesen magához ránt bennünket Németország, hacsak új tényező nem lép fel az események színpadán. Azután meg utóvégre is német nyelvet beszélünk és csak ezt beszéljük és nincsen olyan nemzetiséget is megkülönböztető nyelvünk, mint a cseheknek és a magyaroknak. Vannak azután még szorosabb összekötő szálak is. Közös politikai multunk, irodalmi multunk és különösen Dél-Németországgal közös népi elemeink és népiségünk. A Nyugathoz fűző viszonyaink is Németországon keresztül vezetnek.

1923-ban mondotta ezeket a kis ország nagy kancellárja, Seipel, aki már akkor tisztán látta az események fejlődési irányát. Nem emlegetett sem tragédiát, sem drámát, hanem sokféle tényezőtől támogatott fejlődési folyamatot. Az ilyen folyamatok okait pedig, a történelem örök tanúsága szerint, nem a közbeeső eseményekben kell keresni, hanem a kiindulásban.

Titok. Nők tiszta teintjüket gyakran csak annak köszönhetik, hogy emésztésükre kellő figyelmet fordítanak. Darmolt használjon Ön is! Hatása ki-tűnő.

Agyonlőtte magát Cadar Turda-megyei inspektor, mert félt a megvakulástól

TURDA, március 19. Pénteken délután megdöbbenítő öngyilkosság történt Turdan. Cadar Ionel megyei közigazgatási vezérfelügyelő Manlicher fegyverével fejbelőtte magát és azonnal meghalt. Cadar a fegyver csövét állá alá szorította és a ravaszt valószínűleg fonal segítségével huzta meg. A golyó valósággal széttroncsolta a fejét.

A vezérfelügyelő hosszabb szabadságról csak nemrégiben tért haza Turdára. Súlyos szemműtéten ment át, mely nem segített rajta és valószínűség szerint a megvakulástól való félelmében követte el az öngyilkosságot. Cadar Ionel mindössze harmincnegyes volt.

Az amerikai külügyminiszter beszéde összekovácsolta a nyugati hatalmokat

Jelentettük, hogy Hull a kijelentés, ami szerint: Amerikai külügyminisztere világsszerte nagy hatást tett beszédét mondott. Beszédének leglényegesebb pontja volt az

a része döntő jelentőségű és egész más irányt adhat az angol és francia külpolitikának is.

Őrizetbevették a salontai perceptort

Tegnap délelőtt Neculescu vizsgálóbíró intézkedésére felkísérték az oradeai vizsgálóbíróra Popescu Gheorghe salontai perceptort. Popescu perceptor egy tekintélyes oradeai ügyvéd által szabály-

szerűen előterjesztett aktákat nem akarta aláírni és munkájáért ellenszolgáltatást kívánt. Az ügyvéd erre értesítette Neculescu vizsgálóbíró, aki kiszállt a helyszínre és tetten érte Popescu perceptort. — A

perceptor az éjszakát a rendőrségen töltötte és reggel behozták a vizsgálóbíróra. A megtevért perceptor ügyét Neculescu vizsgálóbíró most vizsgálja be.

Eredeti közlemény:

Bizonyára örömet okoz önnek is

írja többek között Johannes Bippus I. Bodorino (Ofic. Cleastița Jud. Cetatea-Albă) majd folytatja:

...községünkben a Gastro D. gyógyszer már a gyomor-betegek egész tömegétől lett kipróbálva és olyan rendkívül hatott úgy gyomorfégések, görcsök és szinte gyógyíthatatlannak tartott emésztési zavarok eseteiben, olyannyira, hogy napról-napra nő községünkben a bizalom ezen kiváló gyógyszerrel szemben. Bizonyára Önöknek is örömet okoz ilyen híreket hallani. Kérem szíveskedjenek címre postafordultával két üveg Gastro D-t utánvétellel küldeni, hogy kurámat folytathassam...

Hasonló hála és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a Gastro D. gyógyszer ma már a gyomor-betegek közkinccsává vált. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán, megrendelhető 135.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

Színház

A Thalia színház műsora:

Vasárnap d. u. 3: Urilány szobát keres. (Olcsó helyekkel.)

Vasárnap d. u. 6: Egyetlen éjszakára.

Vasárnap este 9: Sárgapitykés közlegény.

Hétfő délután 5: Gólyaszaturnium.

Hétfő este 9: 3:1 a szerelem javára. (Szívek mérközése két féldobban, 12 képben.) Ábrahám Pál világhírű operett revüje.

— Urilány szobát keres. Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyekkel kerül színre.

— Sárgapitykés közlegény. A mult ciklusok legnagyobb sikere a Sárgapitykés közlegény kerül színre vasárnap este 9 órakor teljesen a bemutató előadás szerint, rendes helyekkel.

MINDENKI
aki kertjét szereti,
MILL-nél
TOMNATIC

szerzi be gyümölcsfa, rózsza, szőlőtőlvány, díszcserje, díszfa és tüllelűfa szükségletét. A legnagyobb telep Romániában. — Arjegyzék kíváncsára ingyen. — Telepbirtokos **Buding Károly**

Harc az oradeai Munkakamara vezetéséről**Kétszer elhalasztották a vezetés beiktatását**

Oradea, március 18. Közöltük, hogy az oradeai Munkakamara új vezetését nem lehetett beiktatni, mert amikor a bizottság tagjai közül heten megjelentek az eskütelre — telefonértesítés jött a minisztériumtól, hogy a beiktatás elmarad.

Oradea iparosságára és munkásságára nem közömbös, hogy kik állanak a Munkakamara élén, ezért érdemesnek tartjuk foglalkozni a kinevezések és lemondások kulisszatitkaival.

A hivatalos lap közli a kinevezéseket

Az új bizottság kinevezése megjelent a hivatalos lap keddi számában is. A legérdekesebb azonban az, hogy a miniszteri határozat, amely a kinevezésekről intézkedik — azt írja, hogy a minisztérium megsemmisíti a február 3-án történt kinevezéseket. Ez a kinevezés pedig sem február 3-án sem azóta meg nem jelent és

az oradeai Munkakamara élén nem interimbizottság, hanem a nagytanács kebeléből ki küldött igazgatóság: Moga Matei, Chiș Péter, Hențiu Ludovic vezetői az ügyeket mind a mai napig.

Miért mondott le Chiș Péter?

A most kinevezett bizottságban, amelynek elnöke Siminescu Martin, helyet kapott Chiș Péter, a Nemzeti Munkásszindikátus elnöke is. Chiș Péter, ahogy kinevezéséről értesült, kijelentette, hogy a tagságot nem fogadjal, mert a bizottságot mostani összetételében politikai színezetűnek tartja.

Hasonlóképpen lemondott tisztségéről dr. Pamfil Luonaș ügyvéd is, aki szintén arra hivatkozott, hogy a bizottság összetételét nem tartja szerencsésnek és egyébként is ő arról sem tudott, hogy egyáltalában javaslatba hozták a kinevezését.

A két tag lemondása ellenére még megalakulhatott volna a bizottság. (A Kereskedelmi és Iparkamaránál például hasonló személyi ellentétek miatt hárman nem tettek esküt, a bizottság azonban mégis megkezdte működését.) Bizonyos azonban, hogy intervenciók történtek felsőbb helyen és ezért halasztotta el a minisztérium telefonon a beiktatást.

Samoil új akciója

A Munkakamarák vezetéséről körül azonban nemcsak Oradean, hanem országsszerte harc folyik. Alexandru Samoil volt szenátor vezetésével álló iparösszervezet — mint a Zurentul írja — szerdán gyűlést tartottak és követelték, hogy a jelenlegi munkakamarai vezetésüket „politikamentes” bizottságokra cseréljék fel. Samoil közölte, hogy rövidesen kihallgatást fog kérni Ofelségétől.

Az oradeai városi felebbezési bizottság hiábavaló felebbezései**A törvényszék tucatjával utasítja vissza a felebbezéseket**

Mint ismeretes, a multban is számos kifogás hangzott el a városi adókiutetések módja ellen. Ugyanis a város az elmúlt években a kiutetésekkel egyáltalán nem tartott szem előtt semmiféle kiutetési alapot, sem állami jegyzőkönyvet sem lakbérserződést, — hanem teljesen önkényesen szabta ki az adóalapokat. Természetesen ebből kifolyólag súlyos hibák történtek. Így többek között a tüztöltőtaxáknál fordultak elő olyan esetek, amelyeknél sem a valóságot, se a törvényt nem tartották szem előtt. Nem tartoztak a ritkaságok közé például az 1000 lejes tüztöltő taxák, amelyek pedig azt jelentették, — hogy az illető ingatlanok a városi kiutetés szerint évi jövedelme 500.000 lei, ami egy-két ház kivételével nem fordul elő az egész városban. Nyilvánvaló tehát, hogy az adófizetők felebbezésének egész özönét adták be a kiutetések ellen és ennél fogva a több ezer felebbezést majdnem az egész éven át tárgyalta több felebbezési bizottság.

A felebbezési bizottságok se helyezkedtek teljesen a polgárság álláspontjára a törvényes rendelkezések értelmében, hanem maga a felebbezési bizottságok szálltak ki a helyszínerre és becslés útján állapították meg az értékeket a szembeütőbb esetekben. Így is azonban nagyon sok esetben helyt

kellett adni az adófizetők felebbezésének.

A város erre — nem tudni, milyen utasítás folytán — en bloc megfolyamodta az adófelebbezési bizottság határozatát, úgy, hogy többszáz adófelfolyamodást adott be maga a város a taxakiutetések során a törvényszékhez, sokszor a legjelentéktelenebb esetekben. Tette ezt a város tekintet nélkül arra, hogy a legtöbb esetben a felebbezési bizottságok döntése folytán megállapított adóalap szinte kivétel nélkül nagyobb volt, mint az előtte való esztendőben és szinte mindegyik felfolyamodási indok az volt, hogy a felebbezési bizottság formahibákat követett el, mert figyelembe vette a felebbezési tárgyaláson bemutatott bizonyítékokat.

A törvényszék szekciói azután természetesen tárgyalásra tüzték ki a felfolyamodásokat, amelyekre megidéztek az adózókat is. Az adózók megdöbbenve vették tudomásul, hogy a város újabb terheket szab a nyakukba, mert az adófelfolyamodási tárgyalás újabb és meg lehetőszen súlyos természetű kiadásokat jelent, különösen akkor, ha a fél nem akarja, hogy távollétében és meghallgatása nélkül határozzon a bíróság. Ügyvédet fogad, és eltekintve az ügyvéd díjától, — minden esetben le kell tenni a meghatalmazás bélyegeit, amely 44 leit tesz ki szemé-

lyenként. Hogy a városi felfolyamodások nem sok alappal bírnak, azt mindennél jobban bizonyítják a törvényszéki határozatok, amelyek tucatjával utasítják vissza a városi felfolyamodásokat.

Minthogy most a város vezető állásába Constantinescu polgármester került, aki törvényszéki elnöki tisztségéből kifolyólag szintén ismeri ezeket a felfolyamodásokat és tudja azt, hogy ez tulajdonképpen csak egy téves utasításon alapuló eljárás, amelynek még abban az esetben sincs sok haszna, ha helyt adnak a felfolyamodásnak, mert a felfolyamodás elkészítése, az iratok lemásolása, a városi ügyésznek a tárgyalásokkal eltöltött munkaideje ha nem is tesz ki többet, mint az esetleges haszn, de semmi esetre se jelentenek lényeges bevételt a város számára — reméljük, hogy személyesen vizsgálja felül ezeknek a felfolyamodásoknak a kérdését s véget vet a városi adófizetők felesleges idezgetésének és kiadásainak.

Férfi és női szövetmaradékok,
egész öltöny és kabát méretben is, szabókellékek, ingzefir, damaszt és vászon maradékok érkeztek

Steiner maradókoshoz
Calea Victoriei 3. az udvarban balra

Holnapi számunkban indul páratlanul nagyszabású új „RUMBA” akciónk

Ertékesnél-értékesebb nagyszámu ajándékot osztunk ki ez alkalommal szerencsés olvasóink között

A lapunk által ezideig rendezett „rumba” ajándék-akciók során több, mint 15.000 olvasónkat örvendeztettük meg ajándéktárgyakkal.

Amellett, hogy naponta 1 leuért egy kitűnően szerkesztett, jól informált, mindig az igazságért küzdő, népszerű napilapot adunk, szem előtt tartjuk a mai súlyos gazdasági helyzetet, amely — sajnos — nagyon kevés embernek teszi lehetővé, hogy a mindennapi életben szükséges ruházati, ház tartási és egyéb közszükségleti cikkeket magának beszerezze.

Már évekkkel ezelőtt megrendszerezettük lapunk, hogy hűséges olvasóit ajándékokban részesítse. Azóta ajándék-akciókat állandóan fejlesztjük, bővítjük és ma már — dicsekvés ként állíthatjuk — minden hó-

napban legalább 500 olvasónk részesül értékes és hasznos ajándék-tárgyban.

Tekintve legutóbbi, — újévi — „rumba” ajándék-akciónk nagy sikerét és a megnyílvánuló nagy érdeklődést, a hétfő

reggeli számunkban megindítandó, új ajándék-akciónk alkalmával annyi értékes tárgyat fogunk kiosztani, hogy az minden eddigit felül fog múlai

A kiosztásra kerülő főbb ajándék-tárgyak a következők:

- 3 varrógép
- 3 Európavevő-hálózati rádiókészülék
- 2 kerékpár
- 3 vég kelegyevászon
- 5 db férfi tavaszi kabát
- 5 db női tavaszi kabát
- 50 db férfi és női nyári cipő

valamint 430 különböző értékes ruházati, háztartási és közszükségleti cikk. Az ajándék-akción minden olvasónk részt vehet, aki a lapot naponta megveszi és a folytatólagosan közölt, sorszámmal ellátott szel

vényeket összegyűjti.

Az első számú szelvény a hétfő reggeli számunkban jelenik meg!

Olvassa mindennap lapunkat és gyűjtse a szelvényeket!

Csempészkaland az északi határ mentén

Satunare, március 19. Nem mindennapi bűnügyben indított nyomozást a satunarei rendőrség. Gál Lajos reghini kereskedő utlevél nélkül át akart menni Csehszlovákiába s hogy ezt a tervét keresztülvihesse, egy ismert csempészt bérelt fel, akivel abban állapodott meg, hogy éjjel csónakon átteveznek a folyón. A csempésznek azonban időközben tudomására jutott, hogy a kereskedőnél 170.000 lei van. Így ahelyett, hogy átszállította volna

na Csehszlovákiába, a csónakban kirabolta, majd uszva elmenekült. A kereskedő — mit tehetett egyebet? — visszavezett Romániába, ahol a rendőrség feljelentést tett támadója ellen. A rendőrség természetesen széleskörű nyomozást indított a rabló-csempész kézrekerítése érdekében, ezzel párhuzamosan azonban eljárás indul a károsult kereskedő ellen is — tiltott határátlépés címén.

szetesen széleskörű nyomozást indított a rabló-csempész kézrekerítése érdekében, ezzel párhuzamosan azonban eljárás indul a károsult kereskedő ellen is — tiltott határátlépés címén.

Bozsák Mihály sodronyárugyár Oradea, Str. D. Cantemir 57.

Gyári áron szállít cínkeztet drótfonatokat kerítéseknek, vasajtókat, vaskapukat, mindenféle sodronyszövetet gyári áron

Mit kell tenniük a kisiparosoknak, kiket az „iparok felparcellázása” fenyeget?

Oradea, március 18. Több ízben foglalkoztunk már az ugynevezett „munkavezetővel bíró ipari műhelyek” ügyével. Közöltük a minap az oradeai munkaügyi inspektorátus részéről — hivatalosan elhangzott kijelentést, amely szerint a „szerzett jogokat” respektálni fogják, és igyekezni fognak a törvény végrehajtását úgy elvégezni, hogy érdemes existenciák ne szenvedjenek.

Több szorult helyzetben lévő kisiparos olvasónk azonban ismételt felkért bennünket arra, hogy társuk napirenden ezt az égetően sürgős kérdést, annál is inkább, mert az iparosok ugynevezett „parcellázásának” kérdése sincs eldöntve. Veszély fenyegeti azokat is, akik annak idején valamely iparra kap-

tak igazolványt és most rokonszámában dolgozik.

Munkatársunk ismételt kérdést intézett a munkaügyi inspektorátushoz, ahonnan azt a felvilágosítást kaptuk, hogy

eddig még egyetlen oradeai ipari műhelyt sem zártak be azért, mert munkavezetővel dolgozik.

A miniszteriumtól semmitéle rendelkezés nem érkezett, de az ipartörvény és annak végrehajtási utasítása értelmében a következő a teendő — a mi véleményünk szerint:

A munkavezetővel dolgozó ipari műhely-tulajdonosok, amennyiben valamikor maguk is iparosok voltak, — vagy időközben más úton sajátították el az ipart, sürgősen adjanak be kérvényt a minisz-

tériumhoz — a munkaügyi inspektorátus útján — és kérjék, hogy a minisztérium engedje meg, hogy letehessék a mestervizsgát. Ha indokaik elfogadhatók lesznek, bizonyára a munkaügyi inspektorátus is kedvező véleményezést ad — és a válasz leérkezéskéig mindenestre meg fogja engedni, hogy a műhely nyitva maradjon.

Az a kisiparos, aki rokonszámában dolgozik, mint amire az ipar szól, ha ipar-engedélyét becserélés végett már benyújtotta,

sürgősen adjon be pótkérvényt és kérjen mesterkönyvet a rokonszámára is. Hivatkozzon arra, hogy iparigazolványát már benyújtotta és tüntesse fel a számmal.

Ausztria csak az első lépés

Hitler Ausztriába való bevonulásával kapcsolatban a Pariser Tageszeitung hasábjain Manuel Humbert neves közíró és külpolitikai riporter hosszú cikket ír. A cikk egyik figyelemreméltó szakasza a következőképpen hangzik:

„... A február 4-iki események után el kell ismernünk, hogy a jól megszervezett német haderő lehetővé teszi a különböző külpolitikai kalandok keresztülvitelét. Az aggodalmaskodókat félre tették az utból, mert akadályozták Hitler terveit. A német birodalom mai helyzete, gazdasági és szociális állapota szükség-szerűvé tették a kelet felé irányuló portyázásokat. A február 4-iki események után Hitler és szűkebb környezete, minden gátlás nélkül határozta el magukat arra, hogy most ráteszik a kezüket Ausztriára. Abból a feltevésből indultak ki, hogy Ausztria bekebelezésével, a Német birodalom gazdasági bajain enyhítenek. A valóságban azonban az fog történni, hogy ez a hódítás sem szünteti meg azt a gazdasági válságot, amely veszélyezteteti alapjait a nagy német birodalom. Lehet, hogy átmenetileg enyhülni fog a nyersanyaghiány, később azonban a visszaesés mutatkozni fog. Azt hisszük, hogy Ausztria bekebelezése csupán az erőszak győzelmét jelenti, nem pedig a gazdasági problémák maradéktalan megoldását. Ausztriával még nem fejeződött be a külföldi portya. Ausztria függetlenségének az elvesztéséből következik az, hogy más államokat is az a veszély fenyegeti, hogy a német imperializmus tartományává süllyednek, papíron lévő guny-önkormányzattal. — Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a kelet felé következő újabb lépést kinek a nyaka fogja megsínyleni? Ez most az aktuális kérdés s ennek a kérdésnek minden bizonnyal az elkövetkező hetekben kell eldőlnie...”

Nyolcévi fegyházzra ítélték egy volt munkásvezért

Braşov, március 19. Az itteni hadbíróság tegnap délután foglalkozott Luca László kommunista munkásvezér bünpörével, akinek annakidején nagy része volt a griviţai munkáslázadásban. A hadbíróság Luca Lászlót bűnösnek mondotta ki a lázításban és ezért 8 évi zárvázbüntetéssel sújtotta.

A három pont...

Hitler végzetes levele Mussolinihez

A Figaro rendkívül érdekes részletet közöl aból a levélből, amelyet az osztrák kalanddal kapcsolatban Hitler irt Mussolininek. Az erre vonatkozó cikk így hangzik:

„Hitler levelet irt Mussolininek. Ezt a levelet a hesseni herceg vitte repülőgépen Rómába. Ebben a levélben a német birodalmi kancellár részletesen ismerteti a Duceval, újabb külpolitikai elgondolásait. Többek között azt írja Hitler, hogy a bekebelezésnek így vagy úgy, de be kell következnie.

„Meg kell szüntetnem, — írja Hitler — azt a feszültséget, amely jelen pillanatban a nagy német birodalom és Ausztria határai között túrhetelelenné teszi az atmoszférát. Mint Ausztria szülőtte, és ennek hű fia, fájdalomtól eltelve figyeltem hosszú időn át szülőföldemnek a sorsát. Annak ellenére, hogy Schuschniggot nem egy ízben jobb belátásra ösztönöltem, látnom kellett, hogy Schuschnigg újabb és újabb erőszakot követ el végzetes politikájával a német népközség eszméje ellen. Minden telhetőt elkövettem, hogy a kibontakozást az osztrák függetlenség megsértése nélkül lehetővé tegyem. Igen szívélyes megbeszéléseket folytattam SSchuschnigg kancellárral ebben az irányban, — sajnos, erre vonatkozó igyekezetem meddő maradt. Annak a felelősségnek a tudatában, — hogy én vagyok mégis a nagy német népközség választott vezére s annak tudatában, — hogy tulajdonképpen Ausztria szülőite vagyok, nem nézhettem tovább ölbe tett kezekkel az eseményeket. Közbe kellett lépnem. Isten a tanum arra, hogy ez a közbelépés éppen az utolsó pillanatban történt. El vagyok tökévelve arra, hogy a nagy német birodalom új tartományában a rendet és nyugalmat mindenképpen biztosítani fogom. Ezt illetőleg mellettem áll egy 75 milliós nemzet akarata. S ebben a sorsteljes pillanatban Excellenciádat a következőkről biztosíthatom:

1. Az osztrák ügyet nem lehet másnak tekinteni, mint a nemzeti szükségesség egyik akusának. Ennek így kellett bekövetkeznie. Mindenki más, a ki hasonló jellemmel bírva a helyemben lett volna, hasonlóképpen cselekedett volna. Ön sem tehetett volna mást, ha mondjuk az olasz érdekekről lett volna szó. Azt kell mondanom, hogy: itt állok, másképp nem tehettem. Isten engem úgy segíljen.

2. Egykor Olaszország kritikus pillanatokat élt át, akkor minden további nélkül excellenciád mellé állottam. Kíváncsi vagyok, hogy ezt a szoros együttműködést semmi se zavarja.

3. Pontosan megvontam nyugat felé a német birodalom

határait. Ez a francia határ. Éppugy megvonom, illetve megjelölöm Olaszország felé a birodalom jövődöbeli határait és ez a: Brenner. E határvonal soha nem fog sérelmet szenvedni. Ez a felfogásom

nem új keletű, mert ez volt már a világháború lefújása után is az álláspontom.

Pilátus tehát tisztára mosta a kezét s most már egy lépéssel tovább mehet ismét kelet felé...

Zombori Lászlót az egyházi bíróság megfosztotta lelkészi rangjától

Bucuresti, március 19. A bucurestii érsekség mellett működő egyházi bíróság pénteken hirdetett ítéletet Zombory László dr. kanonok ügyében. Az egyházi bíróság ítélete Zombory László dr.-t megfosztja lelkészi rangjától, törli lelkészi minőségét és általános papi működését egy évre felfüggeszti. Az ítélet értelmében Zombory László dr.-nak március 21-én be kell vonulnia a jezsuiták cernăuții kolostorába egyhónapi lelki gyakorlatra. További sorsa felől felettes hatósága ezután fog dönten.

Az ítéletet Cisar érsek még pénteken közölte a belügyminiszterrel, a királyi udvarral és az illetékes hatóságokkal.

IPAROS ROVAT

A kisiparosok hitele és a kinnlevőségek behajtása

Trancu Jasi volt munkaügyi miniszter érdekes nyilatkozata

Trancu Jasi volt munkaügyi miniszter érdekes nyilatkozatot adott az ipari hitel kérdésében az egyik fővárosi lapnak:

— Ha figyelmesen bevizsgáljuk a kérdést, megállapíthatjuk, hogy 1935-ben a kisiparosok száma Romániában 210,787 amelynek 65 százaléka román, 35 százaléka kisebbségi és idegen volt. Tehát a közgazdasági érdek mellett, amely előírja, hogy az iparosságnak hitelt kell kapnia, nemzeti szükségesség is a hitel. Ezek a kategoriáknak a szempontjából rendkívül fontosak a hitelintézetek. A kimutatások szerint a kisiparosoknak a következő összegű hitelt nyújtották:

Jóváhagyott hitel	Tényleg kifizetett hitel.
1925 55.600.000	9.604.410
1927 119.976.500	91.183.550
1929 121.067.100	71.761.950
1931 52.612.500	50.401.207
1933 43.099.100	40.408.692
1935 43.099.100	41.971.363

Ebből vegyük az utolsó 41.971.363 lejes tételt.

A magánbankok és nem az ipari hitelintézetek 1931 jan. 1-től 1936 jan. 1-ig az iparosságnak 436.724.000 lei hitelt nyújtottak. Láthatjuk tehát, milyen minimális az az összeg amellyel a hitelintézetek jöttek az iparosság, a román közeposztály, a társadalmi fejlődés szempontjából annyira fontos réteg segítségére.

Gondoltak már kisipari hitelek kreálására, azonban az ajánlattevők által kért túlzott garanciákat ez a társadalmi osztály nem tudta teljesíteni. Tehát a kisipari hitel kérdését csak a közgazdasági élet általános eljavulása oldhatja meg.

Sokat foglalkoztam a kiske-

reskedők és iparosok kinnlevőségei mozgósításának a kérdésével. A kiskereskedőknek és iparosoknak sokszor százezrekre menő kinnlevőségeik vannak és nem tud behajtani őket sem. A követelés imobilizálva van.

A betegsegélyezői törvény módosítása

A hét folyamán — mint jelentettük, — rendeleti törvény jelent meg a Hivatalos lapban, — amely módosítja a betegsegélyező törvényt és bevezeti az interimárbizottságok rendszerét a munkásbiztosító pénztáraknál, valamint a központi adminisztrációban. — Felosztatás, vagy lemondások esetén a minisztérium interimárbizottságokat nevezhet ki a kerületi pénztárak élére és a kerületi pénztárak interimárbizottságai alkothatják a közgyűlést.

A törvényrendeletet természetesen az iparosság is tudomásul veszi, mert ez az osztály a legfértvénytisztelőbb — minden kategória közül. S azután — amíg a mai törvény életben van, újosma snrn érvényben van, — oly mind egy, hogy kinevezett, vagy választott tagok állanak a pénztár élén.

Oradeán ez a kérdés már amugy is régen el van döntve. A pénztári tagok belenyugodtak abba, hogy „képviselők” akár választottak, akár kinevezettek voltak — alig képviselték érdekeiket. Azok, a kik évekig, sőt évtizedekig voltak a pénztár igazgatóságában, — végül valóságos tisztviselők lettek, akik úgy ügyeltek a pénztár érdekeire, mint akármelyik végrehajtó.

Autonomia? Szabad orvosvá-

Felvettem már azt az ötletet, hogy a kisiparosok bocsássanak ki követeléseikről kötelezvényeket és hozzák azokat forgalomba, illetve számítozzák le. Ezzel azonban még más alkalommal fogok foglalkozni.

lasztás?

Más az álom és más a valóság.

Nem kell könyvet vezetniök a kisiparosoknak

Lapunk hasábjain már e hét elején jelentettük, hogy a kisiparosok könyvvezetési kötelezettségét feloldotta a minisztérium — 200 leies évi taxa lefizetése ellenében. Értesülésünk nyomán az iparos szervezetek részéről nagyon sokan érdeklődtek szerkesztőségünkben — míg azután a hét folyamán a pénzügyigazgatóságra is megérkezett a rendelet, amely az iparosság egyik nagy sérelmét orvosolja.

Van azonban még egy tanulság: az összes bucurestii iparos szervezetek együttes fellépésének volt tulajdonítható ez az eredmény. Az iparos szervezetek delegátusai küldöttségben keresték fel Miron Cristea pátriárka miniszterelnököt, Călinescu pénzügyminisztert és Călinescu belügyminisztert. Morandumot adtak át.

S 24 órán belül meglett az eredmény. A pénzügyminiszter kiadta rendeletét.

A tanulság, amire rá akarunk mutatni: az együttes fellépésnek, a jogos tiltakozásnak, a törvényes kérdésnek meg van az eredménye

Mesekastélyabihori hegyek között

Lebontják Inger Szolimán az egykori szomáli alkirály Campani-i dervis-kastélyát

A nyolcszázas évek végén, (1870—80) építette a campani kastélyt Rimanóczy Kálmán, a régi Oradea hírneves építész, gróf Platen rendelésére. Talán szebb és romantikusabb helyet egész Transilvániában nem találhattak volna, hogy felépítsék ezt az immár a feledés homályába merülő monumentális remekművet, mint Campanit, ezt a csöndes, hegyek és erdők közé ékelt bihori kis falucskát.

A kastélyt magát óriási erdő övezi, az előtte elterülő parkban száz és száz különleges díszfa pompázott virágban, s alig hiszem, hogy valamely bihori kastély poetikusabb lett volna Inger Szolimán fejedelmi hajlékánál. A parkot impozáns nyerskovácsolású vaskerítés vette körül, amelynek nagyságára és szépségére föltétlenül bizonyíték, hogy 1880-ban 60.000 arany koronába került.

A parkban rendetlen, de művészi összevisszaságban gyönyörű szobrocskák álltak. Ezek nem holmi gipszöntvények voltak, hanem remekbeszabott, mesterművek. A sétányok keleti szépségűek. Az utak szélen hatalmas narancsfák főnégyesen illatozva, távolabb a park mélyén gyönyörű lombozatú olasz-dió liget, mellettük sok száz hatalmas platán valószínűs és erdeje és ahol az út a kastély felé fel a hegynek vezet, a sok fajtájú fenyők pompázó csoportja húzódik el.

Szinte hihetetlenül hangzik, hogy egy kis semmitmondó erdőszerű falucskában ily pazar és vagyont érő mesekertet várászanak elő. A tulajdonképeni ok, mindmáig titok. Sugdosták, annakidején, hogy a gróf romantikus szerelme az indító ok, de ezt a tényeket nem igazolták. Soha ide egy elvárás volt, de elvárászatlan királykisasszony sem jött — sőt maga a gróf sem. Évekig. — Platen gróf egy barátja, bizonyos gróf Staviczky lakta, aki épp oly különös volt, mint Platen, de sokkal szegényebb, úgy, hogy később az Emirrel valami holmi apróságokért perbe elegyedett.

A regényes kastély egyebekben negyvennyolc főnégyesen berendezett szobából állt és egy színpad volt. Berendezése a királyi lakosztályok szépségével vetekedett. Remekben berakott parkettáin keletről hozott, százezreket érő persza és szírnarancsok terpeszkedtek, a falakon neves művészek képei díszlegették és a nehéz aranyveretű butorok büszkén állottak a dus drapériák árnyában.

De eltekintve a kastély ter-

mészeti szépségétől, architektikai művészetétől és az anyagi érték sulyától, amely a kalandorok egész raját csodította regényes vidékére annakidején, nem volna érdemes bővebben foglalkozni vele, ha nem egy csodálatos ember, csodálatosan színes regénye nem fűződne hozzá.

Oradea uccáin gyakorta feltűnt dőlő alakja és ritka volt az az ember, aki ne tudta volna, hogy kicsoda ő, a kegyelmes úr, teljes nevén Emir Szulejman ibn Inger Abdullah. Sokszor láttuk és elbeszélgettünk vele. Valóban királyi magatartású ember volt.

Eredetileg magyar születésű volt és az osztrák-magyar mon-

Titok

Nők tisztázzák tejszójukkal gyakran csak annak köszönhetik, hogy emésztésükre keletkező problémák fordítanak. Kétféle hatásával Önnek is használni a **DARMOL**

Darmol használatát patikákban és drogériákban 4.- és 8.-

archia tisztje volt. Mint hadnagy ment keletre, ahová túlfutott fantáziája vonzotta. Ott rövidesen felvette Mohamed hitét, amelyet élete végéig fanatikus mélységgel vallott. A bonyolult vallású dolgokban a legöregebb dervissel kiállta a versenyt és a Koránt senki sem tudta jobban ki vülről, mint ő. Amellett nagy európai műveltségű is volt: beszélt románul, magyarul, franciául, olaszul és németül, bejárta Európát, Afrikát, élt, látott és emberfeletti erővel küzdött...

Valamikor nevének hallatára lángbaborult Kelet és az angol politikát mélyszélesen felkavarta, hacsak híre jött, hogy Egyiptom határai körül tartózkodik. Az araboknak sok harci sikere fűződik nevéhez, amellyel mélyszéges hitet lopott az arab szívekbe és nem is volt senki oly népszerű Keleten, sem előtte, sem utána.

1912-ben az olasz-török (tripoliszi) háború borzalmas vértengerében küzdött, mint hadvezér. De ez a háború nem hozott számára sikereket.

Valamikor a szudáni császár legbizalmasabb embere volt. Ő volt az a nagykövet, aki a császár megbízásából Abdul Hamid udvarába vonult, mint szomáli alkirály. Hogy itt mit végzett, azt a történelem még nem tudja, de a tények azok voltak, hogy Inger Szolimán az első reggelem, amint szobájából kinezett, kíséretének minden tagját a fákön látta lógni. Innen tehát nem volt más útja, mint a szülőhazája: Magyar

Közzöljük a jelenlegi

Telefon előfizetőkkel

hogy az új Telefonkönyvben,

amely külön Oradea részére készül, ők is szerepelni fognak, akárcsak a régi telefonkönyvben. Aki valamilyen változtatást akar bejegyezni

az új Telefonkönyvben

közzölje ezen óhaját a Telefon propaganda irodával, Bul. Regele Ferdinand No 2. Ezen változást díjtalanul eszközlik és legkésőbb április 1-ig jelenthető be.

ország. Magával hozott tekintélyes vagyónából vette meg a regényes szépségű gróf Platen-féle campani kastélyt minden tartozékával együtt. Vagyont érő műkincsek valószínűs halmaza találta itt, de a földbirtok is tekintélyes nagyságu volt.

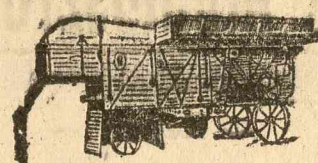
Az Emir ekkor még élete delén volt nyugtalan vére nem vágyott a megérdemelt pihenés után és az akkori politikában aktív részt öhajtott venni. Azonban ezen kísérlete apróbb csatapatékon kívül egyebet nem eredményezett, sőt igen dicstelen véget ért, mivel vagyónának jó része eme áldatlan kísérlet mártalékául esett. De azért vagyona

maradt éppen elég, hogy ettől kezdve nyugodtan élhessen és kipihenhesse a múlt zavaros és hányatott küzdelmeit...

És élt, élt, mint egy mesébéli király a kecsalábor forgó kastélyban, s ahogy fogyott az élete, napról napra, úgy fogyott a birtok is. Minden feloldódott, az Élet is. Inger Szolimán egy derűs napon befejezte küzdelmeiben és kalandokban dus életét. Most ott nyugszik a kegyelmes úr a szomáli alkirály, egy campani dombocska sirhantja alatt, s talán lelke ott lebeg a lebontott kastély romjai felett és nézi, hogy a narancsligetben hogyan katan meg a fejsze...

A Hofherr-Schranitz-Clayton-Shuttleworth Budapest

HSCS "SUPERIOR" típusú cséplőgépek 1937. évi munkája is bebiztosította, hogy az alkalmazott technikai javítások és pedig:

a rendkívül bőven méretezett rázó és szítatótűk, a dob alatti szab. törekrosta, nagy dobátmérő, harmadik szétosztó berendezés, automatikus szélszabályozó készülék, egyetlen mozdulattal beállítható dobosár, szelelővel működő kalánczemelő, háromrészes dobosár, utrendszertű kétfős magfogó berendezés, minden várakozást felülmúló **nagy teljesítményt és tökéletesen tisztá munkát eredményeztek.**

Kapható: **Turnătorie de Fier și Fabrica de Mașini din Cluj S. A.** Secția: Mașini Agricole, Calea Regele Ferdinand No. 2. Telefon 12—17. Kerületi képviselő: **Wohanka és Tsa.** utóda Rt. Oradea, Aleea Romei 1.

Beomlott a Concordiaszénbánya

Braşov, március 19. Borzalmas bányaszerecsétlenség történt tegnap délután a Braşov környéki Concordia szénbányában. A bánya egyik tárnyája beomlott és a törmelékek több embert maguk alá temettek. A kövek alól Hajdu Károly 30 éves braşovi és Bárábás András 40 éves sándomini munkások holtan húzták ki. A szerencsétlenség ügyében a hatóság erélyes nyomozást indított, annál is inkább, mert a jelenlegi baleset már nem az első a Concordia szénbányában.

A világhírű liégei egyetem professzorát hívta meg Szent-Györgyi Albertet

Szeged, március 19. Szent-Györgyi Albert dr.-t a világhírű magyar Nobel-díjas professzor a belgiumi liégei egyetem meghívta a Franchi tanár tanszékére. Szent-Györgyi professzor a meghívást elfogadta és az ősz folyamán néhány hónapot tölt Liégeben. Erre a tan székre mindig világhírű fizikai és kémiai tanárt hívnak meg.

Szent-Györgyi tanár francia és holland nyelven tart előadásokat.

Párizsból jelentik: A francia biokémiai társaság arról értesítette Szent-Györgyi Albert dr.-t, hogy ezévi ülését Liégeben tartja meg, hogy a világhírű Nobel-díjas magyar tudós elnöksége alatt ülésezhesen.

Eladó

Lahovari-u. 2x1 előszobás modern lakás 220.000 L
Costaforu-u. 1x2, 2x1 szobás modern ház szép kerttel 300.000 L
Piața M. Viteazul közelében 2 sz. konyha előszoba, éléskamra modern ház szép gyümölcsös kerttel sörögösen eladó 120.000 L
Jövedelmező ház az Astra-ucca elején 12 százalékos jövedelemmel 400.000 L
Piața M. Viteazul közelében 2x1 konyhás előszobás ház 220.000 L
Astra uccán jövedelmező bérház 550 L lei jövedelemmel 280.000 L
Üzletház munkás negyed, 2 üzlet, 2 sz. lakás nagy telek 130.000 L
Üzletház jó forgalmu hely, 2 lakással családvi viszony miatt sörögösen eladó 220.000 L
1x2 sz. komfortos lakás, 1x1 sz. szuteri-nes ház parkirozott udvarral 180.000 L
Zigre Miklós-u. közelében 2 szobás sarok ház 65.000 L
Ezekon kívül több kisebb nagyobb bérházak már 30 000 lei-től előnyös fizetési feltételekkel sörögösen eladók. Venni vagy eladni szándékozők keressék fel

Weinberger Gábor

ingatlan ügynököt

Oradea Strada Astra 11.

A kiválasztott

— Regény — 75

Tudom, miben sántikál, de mondja: biztos-e benne? — kérdezte halkan.

Anthony a vállát rángatta. Halkabban válaszolt, mint a kérdező beszélt.

— Ugyan mi biztos ezen a világon? Semmi! De itt van valami, ami esetleg biztos lehet... Nézzük csak Susan Kerr életét. Az a nő-e, aki olyan dolgokba keveredik, hogy meggyilkolással fenyegetnek? Mi a válasz? Nem! Ő azonban, amint tudjuk, benne van egy ügyben, amely miatt háromszor követtek el már eddig merényletet ellene. Ezért feltétlenül ugyanaz az ügy okozta hogy most eltűnt! Nem lehet ezt a véletlenre fogni! Nekünk minden lehetőséggel számolnunk kell, Lucas, sok időnk nincs és Trenchard az egyetlen lehetőség. Elő kell tehát keríteniünk! — Suttogva folytatta. — Nézzé azt a szegény ördögöt azon a széken! Mit állhat ki! Valamit kellene csinálni vele... Lucas biccentett.

— Igaza van! Önnek mindig igaza van!

Anthony fölhumta a vállát:

— Szeretném, ha igaz volna.

(Folyt. köv.)

Nagyarángu összeesküvési tervet leplezték le Braziliában

Rio de Janeiro, március 19. A brazil rendőrség hivatalosan jelenti, hogy a kormány ellen irányuló összeesküvési tervet leplezték le. Az összeesküvést baloldali „zöldinges szervezet” készítette elő. Eddig több ezer embert tartóztattak le. Az összeesküvők Rio de Janeiro egyik legfontosabb negyedében az ismertebb politi-

kai személyiségek ellen elkövetett sorozatos merényletekkel adták meg a jelt a támadásra. Vargás közlésszerű elnök is a kiszemelt személyek között volt. Az összeesküvők a villanyüzemek és más közérdekű üzemek elfoglalását és a kaszárnyák megszállását tervezték.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szög 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válasz helyes érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei

PÓSTA

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakatalomban látható:

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetni!

Csinos, középkorú, szorgalmas nő megismerkedne hasonló jobb férfivel. Jelíge: „Kellemes házasság” 1082

Öszinte jelígre levél van a kiadóban.

ÁLLÁS

Ügynökök (ügynöknők) felvétetnek, jó keresettel. Cim a kiadóban. 660

Jól főző minden szakszakként keresek elsejére. Cim a kiadóban. 1090

Kimondottan intelligens, jó megjelenésű urak, állandó alkalmazásra ügynöki minőségben, jó keresettel felvétetnek. Cim a kiadóban. 910

ÉTEL-ELADÁS

Herbst ékszeráruház, Regela Ferdinand 3. Veszek aranyat, ezüstöt, arany fogakat. Javított órákat, ékszereket. Brillánsot, gyémántot magas árért veszek.

Egy fél sarok-ház hely eladó, seleusi rét 9. ucca, 43. szám mellett. 1056

Veszek 2—4 holdig szántóföldet Oradea közelében. Kovácsné, Str. Vasile Conta 41. 1091

Allampapírt biztos fedezetre letétnek keresek. Jó kamatot fizetnek. Cimet a kiadókba kérek. 1053

Ford

és Hanomag traktorok, téglák és cseréprések, esztergapadok, szallagfűrészek, 60 HP. Diesel 16—20 HP. petroleum-motorok, egy községi tűzfecskendő, 4-6 HP cséplőgarnitúra, hengerek, malmai gépek, rovátkoló és csiszológép, 120 és 200 HP stabil gépek, szabadalmazott herefejtő készülékek kaphatók: Desider Friedrich, Timișoara IV. Str. Vespasian 4.

Eladó 2 szobás magánház istállóval. Részletre is. Marton Mano 10. Col. Neufeld. 1088

Eladó egy interkontinentaleke 6 vassal. Molnár János u. p. Ineu, Battyán, jud. Bihor. 1087

3 nagyhold szántóföld eladó. Gécz, Str. Minel 68. 1086

Eladó 2 évi fizetésre hegyi ház, gyümölcsös és veteményes föld. Érdeklődni: Parcul Alba Iulia No. 38. Restaurant Amerika. 1085

Csizmadiasághoz berendezés jókarban levő géppel együtt eladó. Érdeklődni: Str. General Moșoiu 12. A ház mesternél. 1084

Teljes szabó berendezés jó Singer varrógéppel, haláleset miatt eladó. Forvit Jánosné, Tileagd. 1083

Kiadó magánház Colonia Iosia 65. ucca, 39. szám. 1089

A nagyállomástól 5 percre, a volt városi szálló-telep mellett, néhány házépítésre kiválóan alkalmas, köztük sok saroktelek is eladó. Értekezni a tulajdonosnál kizárólag délután 10-ig, d. u. 2—4 óra között, Str. Franceza 12. 860

CÉGNEL ORADEA NYOMATOTT PASZTOR EDE

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13 Hírek 13.10 A Dinicu-zenekar hangversenye. A szünetben hírek. Majd: 14.10 Vidám műsor. 15 Gazdasági szakelőadás. 18 Kok tánczenekar. 19 Alkalmi csevegés. 19.40 Felolvasás. 20 Kardalok. 20.30 Hangjáték. 21.10 Táncklemez. 22 Hírek. 22.10 Gramofonlemez. Közben sporthírek. — 22.45 Operettek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet. 12.13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos rendi plébániatemplomból. — 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14 Vitéz nagybányai Horthy Miklósné rádiószózata a magyar társadalomhoz az Eucharisztikus kongresszussal kapcsolatban. 15 Hanglemezek. 15.45 Gazdáknak. 16.30 Magyarország—Németország válogatott labdarúgó mérkőzés második félidejének közvetítése. 17.30 A rádió szalonzenekara. 18 „Magyar szerzők bemutató estje”. 19.20 Előadás. 19.50 Cigányzene. 20.50 Sporteredmények. 21 Változatok egy téma körül, komédia 4 felv.

HÉTFŐ

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok, 13: Időjárás, kulturális hírek, sport, víz állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.30 Lemezek. 19 Időszaki anyag. 19.15 Lemezek. 19.35 Armasescu Anna népdalokat énekel. 19.55 Felolvasás. 20.10 Rádiózenekar. 21.15 Felolvasás. 21.30 Csak Rádió Románia: Román lemezek. Csak București: Glazunov: Novelett, a Szarvasnégyes játéka. 22.05 A két állomás együtt: Pulca énekes. — 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. — 13.05 Az 1. honvéderő gyalogezred zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 15.55 Árfolyámhírek, árfolyámhírek. 17.15 Diákféltő. 17.45 Pontos időjelzés. 18 A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus kongresszus népekeinek mintabemutatója. — 18.45 „A Légtalmai Liga” vándorkiállításának budapesti bemutatója. 19.15 Hegedűszámok. 19.45 Előadás. 20 Hanglemezek. 20.45 Elbeszélés. 21.15 Cigányzene. 22.15 Hírek. 22.40 Debussy-émlékhangverseny. 24 Hírek német nyelven.